
Szkoła demokracji – szkoła samorządności

**Program rozwoju kompetencji społecznych i
obywatelskich rad pedagogicznych**

Spotkanie I.

*Opis kompetencji nauczycielskich i sposobów
ich rozwijania*

Opracowały: Irena Denisoff

Mirosława Horodok

Cele spotkania:

- prezentacja projektu – założeń, celów, harmonogramu, korzyści dla szkoły;*
- zapoznanie z podstawowymi pojęciami z zakresu EO/EPC;*
- przeprowadzenia diagnozy kompetencji rady pedagogicznej;*
- ustalenie zasad współpracy.*

Szkoła demokracji - szkoła samorządności

Prezentacja programu

Cele i założenia programu

- 1. Wsparcie nauczycieli w kształceniu kompetencji kolektywnych (prowadzących do współpracy i zbiorowego wysiłku intelektualnego) i dynamicznych (umożliwiających ciągłą adaptację i rozwój zawodowy).*
- 2. Ukazanie poszerzającego się zakresu odpowiedzialności nauczycieli, pomoc w nabyciu wiedzy i umiejętności niezbędnych do kształtowania w uczniach rozumienia otaczającego je świata oraz aktywnej postawy obywatelskiej*

**Bez społeczeństwa obywatelskiego
nie można zbudować nowoczesnego,
demokratycznego państwa,
wpisującego się w standardy europejskiej
tradycji.**

**Mowa jest o Europie wartości, poprzez
które może realizować się każdy.**

Człowiek jako jednostka społeczna przeżywa dziś kryzys wartości i zanik zaufania do jakiejkolwiek władzy, do autorytetów.

Nie może jednak właściwie egzystować, żyjąc sama w sobie i sama dla siebie.

Tak funkcjonując, człowiek nie umie, a w związku z tym nie chce brać odpowiedzialności za realia, które nagminnie poddaje krytyce.

Często wartości szuka się w świecie szybko zużywających się przedmiotów, a nie w człowieku.

Szkoła demokracji - szkoła samorządności

W nauczycielach dostrzega się ogromny potencjał ludzi, którzy mają wpływ na kształtowanie postaw innych i proponowany program ma wspomóc nauczycieli w trudzie wychowania człowieka, który każdą wiedzę będzie umiał spożytkować w relacjach społecznych, a tych relacji trzeba się nauczyć i szkoła ma temu też służyć.

Szkoła demokracji - szkoła samorządności

Realizacja programu

5 spotkań

Wykonanie zadań

Szkoła demokracji - szkoła samorządności

Cel programu

**Rozwój kompetencji
nauczycieli w zakresie
EO/EPC**

Szkoła demokracji – szkoła samorządności

*Edukacja obywatelska i edukacja
na rzecz praw człowieka jako zadanie
wszystkich nauczycieli*

Opis kompetencji nauczycielskich i sposobów ich rozwijania

Kompetencje nauczycieli w zakresie EO/EPC

15 kompetencji podzielone na 4 grupy :

grupa A WIEDZA

grupa B NAUCZANIE

grupa C DZIAŁANIE

grupa D EWALUACJA

4 poziomy opanowania każdej kompetencji:

etap wstępny,

etap rozwojowy,

etap ugruntowany,

etap zaawansowany

Pojęcie kompetencji

To coś więcej niż tylko wiedza i umiejętności.
Obejmują zdolność do sprostania złożonym wymaganiom dzięki zmobilizowaniu i odwołaniu się w pewnych konkretnych uwarunkowaniach do zasobów psychospołecznych (w tym do umiejętności i postaw).

Aspekty kompetencji

- wiedza (o czymś);
- postawy i zachowania (świadomość tego, jak działamy, w jakim kontekście i dlaczego);
- zaangażowanie, predyspozycje, upodobania, otwartość , motywacja;
- umiejętności proceduralne (jak coś zrobić);
- zdolności poznawcze (analiza informacji, krytyczne myślenie);
- umiejętności społeczne (jak reagować, adoptować się do nowych warunków)

Kompetencje z grupy A Rozumienie EO/EPC	Kompetencje z grupy B Nauczanie EO/EPC	Kompetencje z grupy C EO/EPC w działaniu	Kompetencje z grupy D Ewaluacja EO/EPC
Kompetencja 1. Cele i zadania EO/EPC	Kompetencja 5. Planowanie strategii i dobór metod nauczania	Kompetencja 10. Korzystanie z różnorodnych źródeł informacji	Kompetencja 13. Włączanie uczniów w proces podejmowania decyzji
Kompetencja 2. Kluczowe podstawy i zasady EO/EPC	Kompetencja 6. EO/EPC w nauczaniu poszczególnych przedmiotów	Kompetencja 11. Współpraca ze społecznością lokalną	Kompetencja 14. Modelowanie postaw EO/EPC
Kompetencja 3. Treści programu nauczania EO/EPC	Kompetencja 7. Budowanie pozytywnego klimatu szkoły	Kompetencja 12. Przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji	Kompetencja 15. Ewaluacja metod i proces uczenia się
Kompetencja 4. Konteksty wdrażania EO/EPC	Kompetencja 8. Poruszanie kwestii budzących kontrowersje		
	Kompetencja 9. Stosowanie różnorodnych form i metod oceniania		

Szkoła demokracji - szkoła samorządności

Korzyści dla szkoły:

1. Zdobyć certyfikatu „ Szkoła demokracji - szkoła samorządności” na uroczystości podsumowującej projekt w Warszawie.
2. Realizacja innowacji pedagogicznej w szkole wdrażającej eksperymentalny program ogólnopolski.
3. Przynależność do wybranej sieci 100 szkół na terenie Polski, które wdrażają program.
4. Przygotowanie się szkoły do pracy z jednym ekspertem przez cały rok szkolny (obowiązek taki wejdzie od 2016 r.)
5. Możliwość skorzystania z zasobów innych szkół

Szkoła demokracji - szkoła samorządności

-
5. **Możliwość skorzystania z zasobów innych szkół i dzielenia się własnym doświadczeniem poprzez bezpośrednią pracę na platformie (od stycznia 2014 r.)**
  6. **Promocja szkoły na terenie całej Polski.**
  7. **Zdobycie przez wszystkich nauczycieli zaświadczeń wystawionych przez ORE o odbyciu rocznego szkolenia.**
  8. **Zdobycie przez nauczycieli kwalifikacji z zakresu EO/EPC, które mają służyć umocnieniu pozycji i potencjału nauczycieli.**
  9. **Wykonywanie zadań zespołowo przez radę pedagogiczną.**
  10. **Wykorzystanie narzędzi z programu do ewaluacji wewnętrznej szkoły.**

Szkoła demokracji – szkoła samorządności

Ustawa o Systemie Oświaty

„Oświata w Rzeczypospolitej Polskiej stanowi wspólne dobro całego społeczeństwa; kieruje się zasadami zawartymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także wskazaniem zawartymi w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Konwencji o Prawach Dziecka.”

„Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.”

Podstawa programowa kształcenia ogólnego

Szkoła powinna kształtować u uczniów postawy warunkujące sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie, a przy tym sprzyjające ich rozwojowi indywidualnemu i społecznemu.

Szkoła podejmuje odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji.

Kompetencje społeczne i obywatelskie

„Kompetencje obywatelskie przygotowują osoby do pełnego uczestnictwa w życiu obywatelskim w oparciu o znajomość pojęć i struktur społecznych i politycznych oraz poczucie się do aktywnego i demokratycznego uczestnictwa”.

Szkoła demokracji - szkoła samorządności

Ćwiczenie 1.

Szkoła demokratyczna - czyli jaka?

Szkoła demokracji - szkoła samorządności

Cele ćwiczenia

Uzyskanie odpowiedzi na pytania:

- 1. Jakie wartości są fundamentem pracy naszej szkoły?**
  - 2. W jakich obszarach funkcjonowania szkoły wymienione wartości znajdują odzwierciedlenie?**
  - 3. W jakich działaniach w poszczególnych obszarach funkcjonowania szkoły ww. wartości znajdują odzwierciedlenie?**
  - 4. Jaki istnieje związek wartości, obszarów i działań w obszarach z programem „ Szkoła demokracji - szkoła samorządności”?**
-

Szkoła demokracji - szkoła samorządności

Plakat

EO – edukacja obywatelska
EPC – edukacja na rzecz
praw człowieka

Edukacja obywatelska

Oznacza edukację, szkolenia, podnoszenie świadomości, informowanie oraz działania, których celem jest wyposażenie uczących się w wiedzę, umiejętności oraz kształtowanie postaw i zachowań mających wzmacniać realizację oraz obronę praw i obowiązków, poszanowanie różnorodności wraz z odgrywaniem aktywnej roli w społeczeństwie demokratycznym przy jednoczesnym promowaniu i ochronie demokracji oraz rządów prawa.

Edukacja o prawach człowieka

Oznacza edukację, szkolenia, podnoszenie świadomości, informowanie oraz działania, których celem jest wyposażenie uczących się w wiedzę, umiejętności oraz kształtowanie postaw i zachowań służących wzmocnieniu udziału tych osób w działaniu na rzecz budowania i obrony powszechnej kultury praw człowieka i podstawowych wolności.

Szkoła demokracji - szkoła samorządności

CEL EO/EPC

**Zachęcanie i wspieranie uczniów, by stali się
aktywnymi, świadomymi i odpowiedzialnymi
obywatelami**

Karta Edukacji Obywatelskiej i Edukacji
o Prawach Człowieka Rady Europy

Szkoła demokracji - szkoła samorządności

Oznacza to m.in.:

- znajomość swoich praw i obowiązków obywatelskich,
- orientację w wydarzeniach społecznych i politycznych,
- troskę o dobro innych ludzi,
- jasne wyrażanie własnych opinii i przekonań,
- zdolność wywierania wpływu na otaczający świat,
- aktywność w społeczności lokalnej,
- odpowiedzialność za swoje czyny.

Prawa człowieka w pracy szkoły

Dokumenty szkoły - statut

1. prawa i obowiązki
2. kary i nagrody
3. procedury odwoławcze od kar
4. procedury w przypadku naruszeń praw

Prawa człowieka w pracy szkoły - cd.

Program wychowawczy szkoły:

1. cele ogólne oparte na wartościach , na których opiera się koncepcja praw człowieka
2. przeniesienie celów do planów pracy wychowawców
3. skuteczność realizacji - ewaluacja

Prawa człowieka w pracy szkoły – cd.

- ❑ **Realizacja treści z podstawy programowej na lekcjach poszczególnych przedmiotów.**

- ❑ **Dodatkowe działania, np.**
  1. olimpiady
  2. konkursy
  3. projekty edukacyjne
  4. dni praw człowieka/ dziecka/ ucznia
  5. działalność samorządu uczniowskiego
  6. itd. ...

Kluczowe pojęcia EO/EPC

- demokracja
  - prawa, obowiązki
  - tolerancja
  - równość
  - różnorodność
  -
-
- godność
- szacunek
- wolność
- solidarność
- wspólnota

Szkoła demokracji - szkoła samorządności

Diagnoza rady pedagogicznej z zakresu kompetencji ABC na poziomie pierwszym

Zadania dla rady pedagogicznej:

- 1. Poinformować uczniów i ich rodziców o przystąpieniu do pilotażu programu „ Szkoła demokracji - szkoła samorządności” (propozycje w jaki sposób)**
- 2. W klasach I - III uczniowie pod kierunkiem nauczyciela prowadzącego wykonują prace plastyczne nt. „ Szkoła w moich oczach” . Nauczyciel dokonuje analizy prac uczniów i notuje ich wypowiedzi z tyłu na pracach. Wypowiedzi dotyczą udzielenia odpowiedzi na pytania:**
  - 1. Co przedstawiłeś/aś na swoim rysunku?**

Szkoła demokracji – szkoła samorządności

Zadanie dla rady pedagogicznej cd:

2. Co ci się podoba w szkole?

3. Co Ci się nie podoba w szkole?

Następnie proszę zrobić wystawę prac w klasach lub w innym miejscu – obfotografować, a potem na II spotkanie przygotować informację zbiorczą o udzielonych przez dzieci odpowiedzi.

Klasa.....

Ilość uczniów .....

Ilość wykonanych prac ..... oraz %

Uogólniona informacja o udzielonych odpowiedziach.

(Można z tego przygotować prezentacje i np. wykorzystać na zebraniu z rodzicami).

Szkoła demokracji - szkoła samorządności

3. W klasach IV - VI nauczyciele wychowawcy przeprowadzą lekcję wychowawczą nt. „ Spojrzenie na szkołę przez pryzmat wartości demokratycznych” i pod koniec lekcji poproszą uczniów o pisemne dokończenie sformułowania:

„ W mojej opinii szkoła demokratyczna, w której szanowane są prawa człowieka, to taka szkoła, gdzie...”

Lekcję może obserwować kolega/koleżanka.

4. Można zaproponować rodzicom wyrażenie ich opinii w podobny sposób.

5. **Europejski Rok Obywateli - inne inicjatywy szkolne:**
proszę przemyśleć jak zaakcentować Dzień Życzliwości oraz Międzynarodowy Dzień Ochrony Praw Człowieka.

Szkoła demokracji - szkoła samorządności

---

4. W klasach I - III gimnazjum na godzinach z wychowawcą przeprowadźcie Państwo debatę klasową nt. *Rozumienia wybranej wartości demokratycznej i poproście uczniów o zebranie i przedstawienie wniosków oraz o podanie przykładów respektowania i nierespektowania wybranej wartości.*

Można zakończyć sesję plakatową/prezentacją multimedialną - wnioski przykleić lub spisać na jednym plakacie i zrobić fotografię. Przygotowują wypowiedź nt. wniosków uczniów.

Można zaproponować rodzicom wyrażenie ich opinii nt. wartości demokratycznych w szkole - wywiad/sondaż/ankieta.

Szkoła demokracji - szkoła samorządności

Następne spotkanie rozpocznie się od analizy informacji zebranych od uczniów i ewentualnie rodziców.

Pytania do prowadzącego - spisanie na kartkach.

Ustalenie zasad kontaktowania się rady pedagogicznej z ekspertem.

Dziękuję za uwagę.